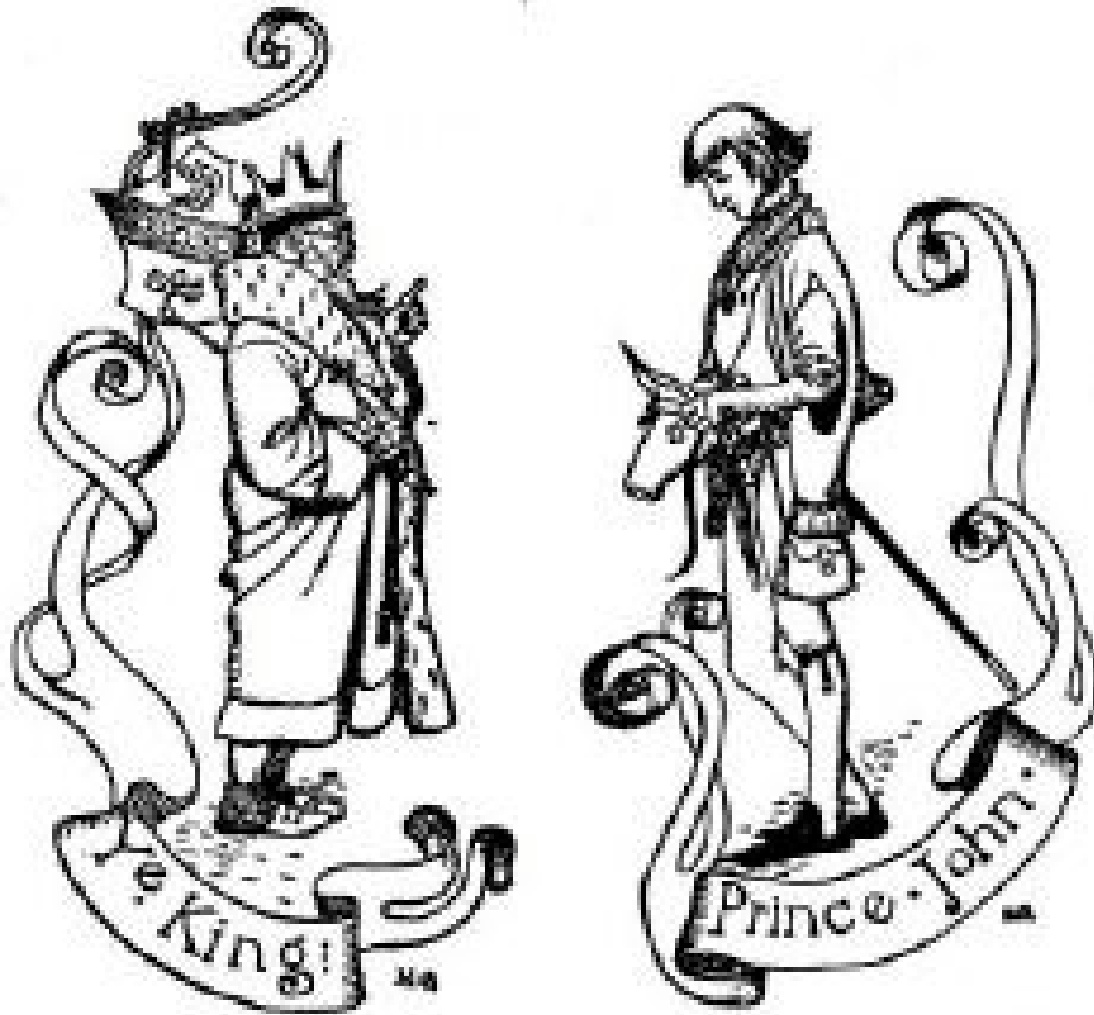

ציפור זהב בעץ התרזה

הוורד פייל (1885)

סבלנותו "ואל תחזור עד שלא תמצא אותה" צעק אחרי הנסיך כשזה היה כבר בדלת. והנסיך יצא לעולם הרחב בכדי למצוא נערה כזו כפי שחלם עליה, בעלת מצח לבן כמו חלב, לחיים אדומות

היה היה פעם נסיך ושמו ג'ון. יום אחד אמר לו אבא "ג'ון יקירי, אני מזדקן ויגיע זמן שילך בדרכי אבותינו כמו כל אחד אחר. אבל הייתי רוצה שתתחתן עוד לפני שעזוב אותך לתמיד."

"טוב אבא" אמר ג'ון, כי היה מנומס ותמיד ענה יפה לאבא "ועם מי להתחתן?"

"אולי עם הנסיכה מההר הלבן?" אמר המלך הזקן.

"אולי. אבל.. אבל אבא, היא נמוכה מדי."

"אז אולי הנסיכה מההר הכחול?" אמר המלך.

"כן, אבל היא יותר מדי גבוהה" אמר הנסיך הצעיר.

"ואולי הנסיכה מההר האדום?" הציע שוב המלך הזקן.

"אולי.. ענה הנסיך "אבל שערותיה כל כך שחורות.."

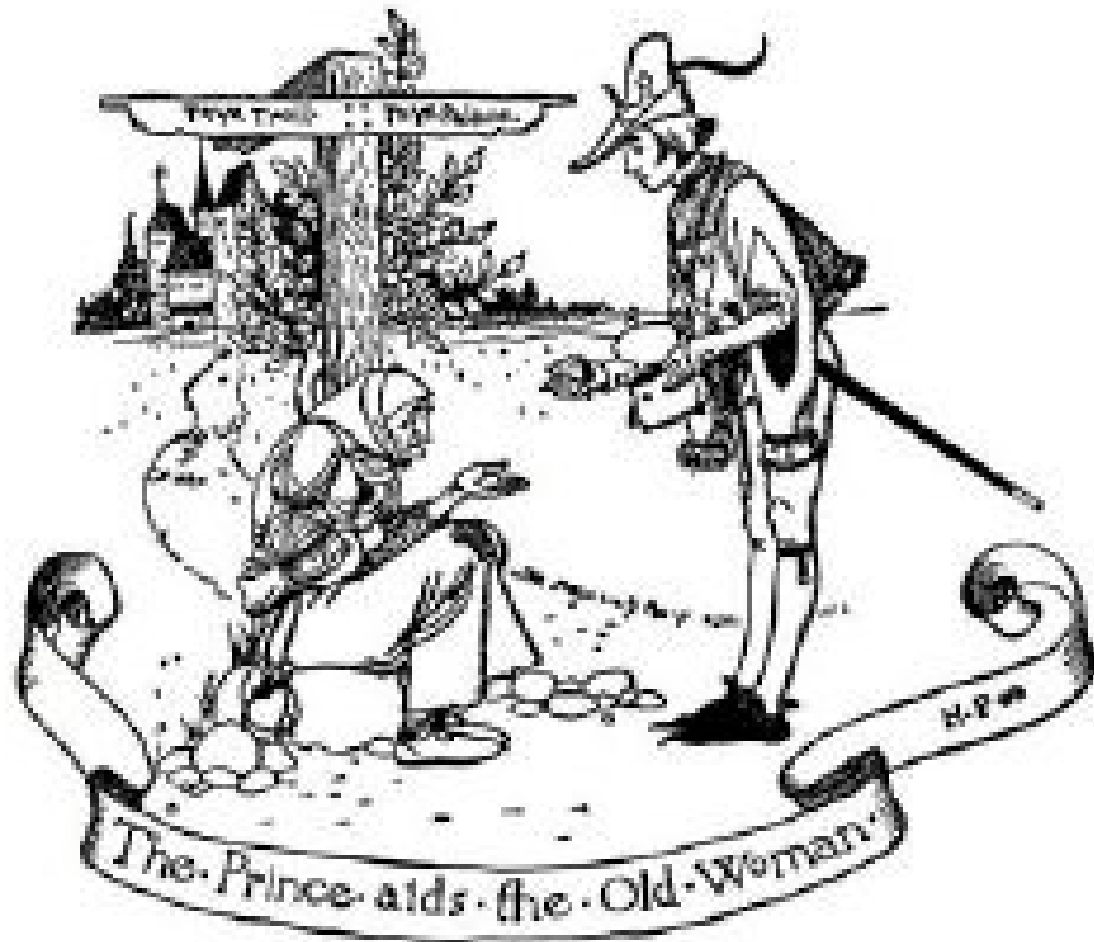
"אז את מי הייתה רוצה?" אמר המלך הזקן.

"בעצם אינני יודע" אמר הנסיך הצעיר "אבל הייתי רוצה שלאשתי יהיה מצח לבן כחלב, לחיים אדומות כמו דם,

עיניים כחולות כמו השמיים ושערות כמו זהב טווי."

"אז לך ותמצא כזאת!" קרא המלך הזקן כי פגה כבר

באמת, ולא כפי שהם רק נראים.
מי לא היה מוסר את ארוחתו ומעילו תמורת מפתח
כזה.

הנסיך נפרד מהאישה והמשיך ללכת בדרך עד הערב.
הוא נעשה רעב, כפי שנעשה כל מי שהולך בלי לאכול.

כמו דם, עיניים כחולות כמו השמיים ושערות כמו זהב
טווי. והיום הוא היה בוודאי הולך זמן רב כדי למצוא כזו,
נכון?

הוא הלך והלך עד שנעליו התכסו באבק ובגדיו נעשו
אפורים. בתרמילו היה רק גוש לחם חום ונקניק רזה, כי
הוא יצא בחיפזון, כפי שעשו גם אחרים בעבר ועד היום.
וכך הוא הלך עד שהגיע לפרשת דרכים ושם ראה אישה
זקנה שישבה על אבן.

"הו! הו! טוב שבאת, אני רעבה מאוד" אמרה הזקנה.
לנסיך היה לב זהב ממש ולכן אמר לאישה "יש לי רק
מעט אוכל אבל תוכלי לקבל אותו" ונתן לאישה הזקנה
את גוש הלחם החום והנקניק שהיו בתרמילו, והיא
אכלה זאת בבליעה אחת.

"הו! הו! כמה קר לי" אמרה עכשיו האישה.
"אין לי כסות רבה" אמר הנסיך "אבל אוכל לתת לך מה
שיש לי" והוא נתן לה את המעיל המאובק שלו, ולא
נשאר לו כבר כלום כדי לתת לה עוד.

"לא נותנים משהו בלי לקבל משהו" אמרה האישה והיא
התחילה לחפש בכיסיה עד שמצאה מפתח חלוד ונתנה
לנסיך. והיה זה מפתח מיוחד, כי אם הסתכלת דרך
החור שבאחז שלו, יכולת לראות דברים כפי שהם

וכך הוא הגיע ליער חשוך. ושם, במרכז היער, עמדה טירה אפורה. הטירה הייתה שייכת לטרול גדול ומכוער, אלא שהנסיך לא ידע זאת.

"אולי אמצא כאן משהו לסעוד את לבי" חשב הנסיך, והוא פתח את דלת הטירה ונכנס פנימה.

האדם היחיד שראה שם הייתה נערה, אך היא הייתה שחורה ומכוערת כמו פריץ מנקה הארובות. יצור כזה עוד לא ראה הנסיך מעודו, ולכן הוא הוציא את המפתח החלוד והביט על הנערה דרך החור שבאחז, לראות מי היא באמת.

ואז ראה שהיא כבר לא שחורה ומכוערת אלא יפה כמו תפוח עץ בשל. מצחה היה לבן כמו חלב, לחייה אדומות כמו דם, עיניה כחולות כמו שמיים ושערה כמו זהב טווי. וחוץ מזה הוא יכול היה לראות בחצי עין שהיא נסיכה ממש, כי על ראשה ראה כתר, כזה שהנסיכות מעולם לא הולכות בלעדיו.

"את זו שאני מחפש" אמר הנסיך.

"כן, אני זו שאתה מחפש" אמרה היא.

"ואיך אוכל לשחרר אותך מהכישוף?" שאל הוא.

"אם תישאר כאן שלושה לילות ותעמוד בכל מה שיקרה לך בלי לומר מילה, אז אשחרר מהכישוף" אמרה.

"כן, אעשה כך" אמר הנסיך.

ואז הנסיכה השחורה הכינה לו ארוחת ערב טובה והנסיך אכל כמו שלושה גברים, כי היה רעב מאוד. אבל אז נשמע רעש גדול, הדלת נפתחה ונכנס טרול מכוער בעל ראש גדול כמו דלי. הוא גלגל את עיניו הגדולות כמו הצלחות עד שהרגיש בנסיך שישב ליד האש.

"חתולים שחורים וקרפדות מנומרות!" הוא קרא "מה אתה עושה כאן?"

אבל הנסיך לא אמר מילה.

"תכף נראה אם נוכל להוציא ממך צליל כלשהו!" נהם

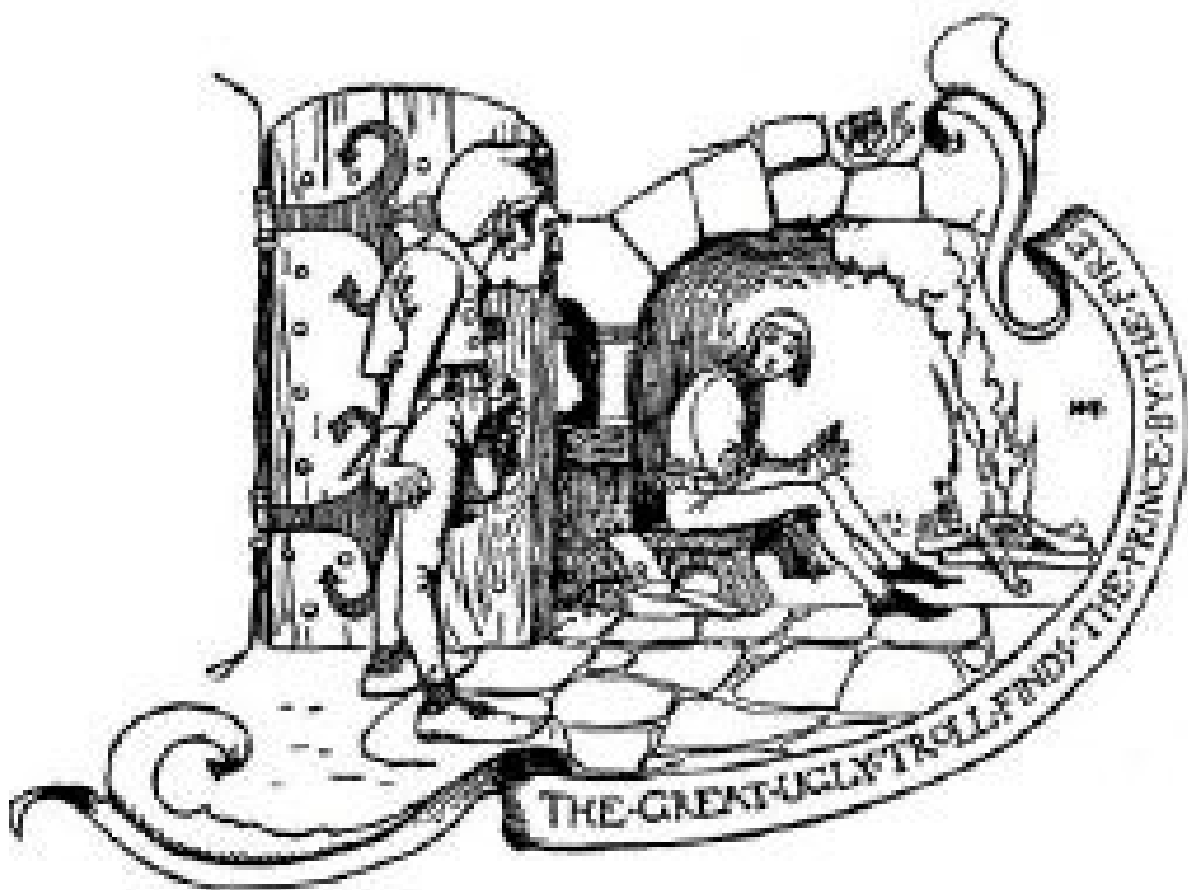
הטרול. הוא תפס את הנסיך בשערותיו ומשך אותו למרכז החדר. ואז אחז באלה גדולה והתחיל להכות את הנסיך, כאילו היה שק של קמח דחן. אבל הנסיך לא הוציא הגה.

בסוף הטרול הניח לו, כי היה כבר בוקר והטרול פחד שהשמש תאיר עליו. כי אור השמש היה מנפח אותו ומפוצץ ברעש גדול.

"נראה האם תעז לבוא הנה שוב!" אמר ועזב את

הנסיך, שוכב על הרצפה. ולא היה מישהו בעולם שכאב לו יותר מאשר לנסיך.

והנסיך שכב על הרצפה יותר מת מאשר חי ולא יכול
היה לראות או לשמוע מה קורה סביבו.

אבל אז בא הנסיכה בפעם השלישית ובכתה מעליו והוא
נעשה שלם ובריא שוב. וכשהיא עמדה לפניו הוא ראה
שמצחה לבן כמו חלב, לחייה אדומות כמו דם, עיניה

כשהטרול עזב את הבית באה הנסיכה ובכתה מעל
הנסיך. אבל כשדמעותיה נפלו עליו הכאב פסק וכל
הפצעים נעלמו והוא נעשה בריא ושלם כמו קודם.
וכשהביט על הנסיכה ראה שרגליה נעשו לבנות כמו
כסף.

בלילה הבא חזר הטרול עם עוד שניים. "חתולים
שחורים וקרפדות מנומרות!" נהם "מה, אתה שוב כאן?"
והוא גרר את הנסיך בשערותיו לאמצע החדר ושם
שלושתם התחילו להרביץ לו באלות כאילו היה שק של
קמח דחן. והנסיך סבל הכל בלי להוציא מילה. ושוב בא
הבוקר והם הניחו לו אבל טרול בעל הבית אמר "נראה
אם תחזור הנה שוב."

אחרי שהטרולים עזבו באה הנסיכה ובכתה מעל הנסיך
וכשדמעותיה נפלו עליו הוא נעשה בריא ושלם כמו
קודם.

ועכשיו הוא ראה שידיה של הנסיכה היו לבנות כמו
כסף.

בלילה השלישי בא הטרול בעל הבית עם שישה אחרים.
ושוב קרה אותו דבר כמו קודם והם הכו בנסיך באלות
עד הבוקר ואחר כך עזבו בקריאות צער, כי הכישוף
שלהם נכשל.

ובת הרועה החזיקה אותה, והזקנה הפשיטה ממנה את עור האיל. באותו הרגע הנסיכה הפכה לציפור זהב יפהפה ועפה מעל הגבעות ולתוך הגיא. אבל בת של רועת האווזים לבשה את עור האיל והתיישבה במקום הנסיכה.

"כן בתי" אמרה רועת האווזים "תהי לנסיכה נהדרת." אך מה פתאום! היא לא נראתה כלל כמו נסיכה, כי הייתה מכוערת, נמוכה, עם כתפיה נפולות ושערה היה אדמוני. רועת האווזים הלכה עם הלהקה שלה, ונערת האווזים

כחולות כמו שמיים ושערותיה כמו זהב טווי. אלה שלנסיכה היפה לא היה לה מה ללבוש, ולכן הנסיך עטף אותה בעור של איל, שמצא בבית הטרול. ואז הם התחילו לחזור הביתה ביחד.

הם הלכו והלכו זמן רב עד שהתקרבו לביתו של המלך ויכלו כבר לראות, מעל רכסי הגבעות, את הגגות האדומים ואת השבשבות שעל הגגות. אזי הנסיך ביקש שהנסיכה תמתין לו והוא ילך הביתה להביא לה בגדי מלכות מכסך וזהב, כמו שמגיע לנסיכה כמוה. הוא הלך והיא התיישבה בצדי הדרך לחכות שיחזור.

כשהיא יושבה כך, עברה שם שתי רועות אווזים של הארמון, זקנה אחת והבת שלה. הן הובילו להקת האווזים הביתה מהמרעה וכשראו את הנסיכה היפה, לבושה בעור האיל, עצרו והסתכלו עליה ואחר כך התחילו לשאול מי היא ומה מעשיה, ולמה היא יושבת שם כך. והנסיכה סיפרה להן הכל והסבירה שהיא מחכה עד שיבוא הנסיך עם בגדי כסף וזהב, כדי שהיא תראה טוב יותר מאשר בעור האיל הזה.

לרועת האווזים הזקנה עלה אז רעיון וחשבה שיפה יהיה אם בתה תתפוס את מקומה של הנסיכה, תלבש בגדי כסף וזהב ותתחתן עם הנסיך. והן תפסו את הנסיכה

ישבה וחיכתה לנסיך.

ואכן, אחרי זמן מה הגיע הנסיך עם בגדים יפים, כולם כסף וזהב. אבל כשראה את נערת האווזים התחיל להכות באגרופיו בראשו, כי חשב שזאת הנסיכה וששוב כישפו אותה.

מדוע הוא לא הסתכל עליה דרך החור שבאחז המפתח? תשאלו. אינני יודע. אולי בגלל זה ואולי בגלל משהו אחר, הרי לא תמיד אפשר להיות לגמרי חכם. אבל הוא הלביש את נערת האווזים בבגדים היפים מזהב וכסף, והוביל אותה הביתה אתן.

הו-הו! כמה שכולם צחקו כשראו איזה נסיכה זו שהנסיך הביא אתו! והמלך האומלל צחצח את משקפיו והביט והביט שוב, כי הופתע מאוד וחשב כי זה מוזר שהנסיך עושה מהומה בשביל אישה מכוערת כזו. אך הוא לא אמר מילה וקיווה שאולי עם הזמן היא תיעשה יפה יותר.

בכל אופן ניתנו הוראות לחתונה גדולה. המלך הזמין את כל השכנים, אפילו אלה הרחוקים מאוד, כי זו אמורה הייתה להיות באמת חתונה גדולה.

בינתיים רועת האווזים אמרה לבתה לערבב קצת אבקת שינה ליינו של הנסיך, כי היא חשדה שהנסיכה

האמיתית עלולה להופיע בלילה. בת הרועה עשתה כך והנסיך, ששתה את היין, ישן חזק ולא ידע מכלום. באותו לילה באה במעוף ציפור הזהב, וישבה על עץ התרזה שמול חלוננו של הנסיך. ואז היא הניעה את כנפיה ושרה:

"בכיתי מעליך פעם.

"בכיתי מעליך פעמיים.

"בכיתי מעליך שלוש פעמים.

"חיכיתי לך בעור האיל

"עפתי מעור האיל.

"מדוע תישן, חיים של חיי?"

אבל הנסיך ישן חזק וכשבא השחר ציפור הזהב נאלצה לעזוב.

גם בלילה שאחרי זה הנסיכה המתחזה עשתה כמו קודם, ושמה אבקת שינה ביין של הנסיך.

וציפור הזהב באה שוב, ישבה על ענף עץ התרזה מול חלוננו של הנסיך ושרה:

"בכיתי מעליך פעם.

"בכיתי מעליך פעמיים.

"בכיתי מעליך שלוש פעמים.

"חיכיתי לך בעור האיל

"עפתי מעור האיל.

"מדוע תישן, חיים של חיי?"

מפתח הקסם שלו, הביט בחור האחז וראה את הנסיכה
שלו יושבת בעץ התרזה.

הנסיך קרא אז "איך אוכל לשחרר אותך מהכישוף?"
"זרוק מעלי את הפגיון שלך" ענתה הנסיכה.
הנסיך עשה זאת מיד, והנה עמדה לפניו הנסיכה היפה,
כמו שהכיר אותה מאז.
הנסיך הוביל אותה לאבא המלך, וכשהמלך ראה כמה

היא יפה התחיל לרקוד ולקפוץ עד שנעלי הבית שלו
התעופפו באוויר.
למחרת שאל המלך את הנסיכה המתחזה "מה היית

ושוב הנסיך לא שמע כלום כי ישן חזק ועם שחר הציפור
עפה לה משם.

אך בינתיים היו
ששמעו את
שירת הציפור
הזהב
והשמועה הגיע
לאוזניו של
הנסיך. וכך,
כשהנסיכה
המתחזה נתנה
לו כוס יין עם
אבקת שינה
הוא לא שתה
אלא שפך את
הכל על הארץ.
הפעם באה
שוב ציפור

הזהב ושרה את שירתה. אך הנסיך לא ישן. הוא קפץ
מהמיטה, רץ אל החלון וראה את הציפור שנוצותיה
הבזיקו כמו אש, כי היו מזהב טהור. ואז הוא הוציא את

עושה למישהי שמתחזה למי שאיננו באמת?"
ונערת האווזים ענתה בחוצפה "הייתי זורקת אותו לבור
מלא קרפדות ונחשים."
"טוב אמרת" אמר המלך והיה באמת עושה לה כך, אלא
שהנסיכה האמיתית ביקשה לרחם על נערת האווזים.
על כן זו נשלחה שוב לאווזים שלה, שבשבילם היא
נולדה.
וכשהגיעו כל האורחים התקיימה חתונה גדולה, כפי
שעוד לא ראו בעולם ונשף עם סעודה גדולה. כולם
הוזמנו והיה מספיק אוכל ומשקה כדי שכל אחד יאכל
וישתה כמה שירצה, וייקח גם קצת הביתה לילדיו.
אילו הייתי שם הייתי גם אני מביא לכם משהו טעים.

***

ומה אפשר ללמוד מכל הסיפור.
אספר לכם משהו.

היה פעם אדם שנפה שק שלם של מוץ ומצא רק שלושה
גרעינים של תבואה. אבל היה מאוד מרוצה מכך.
הייתם מנפים שק של מוץ בשביל למצוא רק שלושה
גרעינים?

לא?

אז לעולם לא תדעו מה אפשר ללמוד מהסיפור.